
En robust og sammenhengende helsetjeneste for framtiden

AKTUELT I FORENINGEN

ANNE-KARIN RIME

anne-karin.rime@legeforeningen.no

President

Mandatet til Helsereformutvalget er en sjelden mulighet til å justere styring, finansiering og organisering. Den må brukes til reelle endringer, ikke til symboltiltak og spredte enkeltløsninger.

Legeforeningen ønsker Helsereformutvalgets utredning velkommen. Mandatet gir en sjelden mulighet til å justere styring, finansiering og organisering, med mål om bedre kvalitet og kapasitet. Den muligheten må brukes til reelle endringer – ikke nye symboltiltak og spredte enkeltløsninger.

Utfordringsbildet er tydelig. Langvarig underfinansiering har gitt etterslep i bygg, utstyr og digitale verktøy. Nye sykehus planlegges for små, kliniske arealer strupes, og drift salderes når budsjettene strammes. Behovene øker, men «gratis effektivisering» er brukt opp. For kapasiteten må bygges.

Styringen må dreies mot fag. Over tid har økonomiske delmål og rapportering satt faglige prioriteringer til side. Vi trenger tydelig politisk ansvar for retning og rammer, og større handlingsrom der pasienten behandles. Klinisk ledelse må måles på kvalitet, pasientsikkerhet og tilgjengelig kapasitet – ikke primært på kortsiktige økonomimål.

Folk er den kritiske innsatsfaktoren. Skal vi beholde og rekruttere leger og annet helsepersonell, må arbeidshverdagen bli mer bærekraftig: Trygge arbeidstidsordninger, sterke fagmiljøer, nok støttepersonell – og færre tidstyver. Dårlige IT-løsninger, fragmentert informasjonsflyt og unødvendig rapportering stjeler tid hver dag. Samtidig må Norge utdanne flere leger, og sikre tilstrekkelig LIS-kapasitet og veiledning.

Digitalisering må gi klinisk gevinst. Nasjonal digital grunnmur er et fellesgode og må finansieres sentralt – ikke konkurrere med pasientbehandling på lokale driftsbudsjetter. Og løsningene må utvikles med klinikkens behov i førersetet.

Samhandlingen må fungere i praksis. Uten kraft i kommunehelsetjenesten øker presset på sykehusene, og uten tilstrekkelig kapasitet i sykehusene veltes belastningen over på fastleger og kommunale tjenester. Økonomiske virkemidler må støtte gode pasientforløp – ikke skyving av oppgaver mellom budsjetter og «svarteperspill» mellom nivåene. Riktig prioritering er uunngåelig og må forankres i fag (alvorlighet, nytte, ressursbruk). Kampanjen «Gjør kloke valg» viser vei.

Oppsummert så må vi få på plass en helsetjeneste som

- balanserer fag, kjerneoppgaver, personell og økonomi
- sikrer økonomisk bærekraft og nødvendige investeringer
- gir økt lokal styring av sykehusene
- tilrettelegger for bedre samhandling mellom tjenestenivåene
- sikrer likeverdige helsetjenester i hele landet

Får pasienten raskere og tryggere hjelp – og får fagfolk bedre vilkår for å gjøre jobben sin? Det er målestokken vi må legge til grunn når vi skal stake ut kursen for fremtidens helsetjeneste. Tiden for symboltiltak og spredte enkeltløsninger uten reell effekt er forbi. Det er på høy tid med et forpliktende veivalg som gjør helsetjenesten mer robust, sammenhengende og bærekraftig – også når presset øker.

Publisert: 3. november 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.25.13.11

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. juli 2026.